

Άνθρωπος και φυσικό περιβάλλον

«Άνθρωπος λοιπόν και φυσικό περιβάλλον, επιστήμη και θεολογία. Πώς συνδέονται αυτά με την οικολογική κρίση που περνούμε; Στην ταπεινή εισήγησή μου επέμεινα στις εξής θέσεις:

α) Η οικολογική κρίση δεν συνδέεται μόνο με την ηθική κρίση του κόσμου, ευδαιμονισμός, ατομικισμός, καταναλωτισμός κ.λπ., αλλά κυρίως και προπάντων με την αλλοίωση της ταυτότητας του ανθρώπου. Η κρίση είναι οντολογική και όχι απλώς ηθική.

β) Στην αλλοίωση αυτή μερίδιο ευθύνης έχουν τόσο η θεολογία όσο και η επιστήμη. Η πρώτη στο βαθμό που αποσωμάτωσε την αλήθεια του ανθρώπου και τον απέκοψε από τον υλικό κόσμο με μια «πνευματικότητα» που αποποιείται την ύλη και δεν τονίζει την ανάσταση των σωμάτων ως βασική προϋπόθεση της αλήθειας του ανθρώπου. Η δεύτερη, η επιστήμη, στον βαθμό που καλλιεργεί την νοημοσύνη ως λειτουργία ανεξάρτητη από το σώμα και με τον τρόπο αυτό καταδυναστεύει με την τεχνολογία τον φυσικό κόσμο, επεμβαίνοντας στον τρόπο του είναι του και αλλοιώνοντας επικίνδυνα την αλήθεια της ταυτότητάς του.

γ) Η καταδυναστευση του φυσικού κόσμου από την ανθρώπινη νοημοσύνη, όχι από τον άνθρωπο, γιατί στρέφεται και κατά του ανθρώπου το φαινόμενο αυτό, ως ψυχοσωματικού όντος, δεν μπορεί να ανατραπεί παρά μόνο με μια κοινή προσπάθεια επιστήμης και θεολογίας να καταδείξουν τον ψυχοσωματικό χαρακτήρα του ανθρώπου και να αναδείξουν το σώμα του ανθρώπου ως κρίκου μεταξύ αισθητών και νοητών ως μέσου κοινωνίας και επικοινωνίας.

δ) Η Ορθόδοξη Εκκλησία καλείται να προβάλλει με όσο πιο μεγάλη έμφαση μπορεί τα δύο μεγάλα οικολογικά της όπλα, την Θεία Ευχαριστία και τον Ασκητισμό. Με το πρώτο βιώνεται η αξία του υλικού κόσμου ως κόσμου του Θεού και με το δεύτερο αποκαθαίρεται το σώμα από ότι το εμποδίζει να είναι όργανο κοινωνίας με τους άλλους, με το φυσικό περιβάλλον και με τον ίδιο τον Θεό. Μια ευχαριστία που δεν είναι φυσική, σωματική σύναξη επί το αυτό, αλλά προσευχή εξ αποστάσεως τηλεοπτικής ή άλλης, είναι ανώφελη».

Σεβ. Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ιωάννης, *Ο άνθρωπος και το περιβάλλον: Ορθόδοξη θεολογική προσέγγιση, από τα πρακτικά του διεθνούς επιστημονικού συνεδρίου «Επιστήμες Τεχνολογίες αιχμής και Ορθοδοξία»*